

«Тээди» совхозтун механизаторлары бо чылгы чакмы хову ажылдарына куэенишкенин белектенип, кизи бүрүз бо-дунга ажылдар техникамын хымачалым-биле белеткен туур.

Ленинчи юбилей медалыны болган «Хундуладни Дем-дөө» орденни эдилекчи, ДТ-75 тракторуну башкарычымы Бугалдыр Хомукевичи Ногай совхозта 16 чыл иштинде трактористин туурар. Эрткен чылгы чакмы, күсүк хову ажылдарына механизаторлар ортузунга калбарган социалисттик чарыкча тивилектерин одурууга кирген.

Ом ам совхозта бодунун техникамын келер чакка млек белектен алганарын бирээ. Бо хүшереде Бугалдыр Хомукевичи күчүдүг «ады»-биле тайгада млык сөөртүп, кымык ажылдан туурар. Улут Октябрьны 60 чыл болур байырлаан күш-ажылы белеткери уткуур дээ бедиктен социалисттик хүдээгени алган.

ЧУРУКТА: Б. Х. Ногай.

СЭКП ТК-ныч болгам СССР-ий Министрлер Чөвүдөниң «Тыва АССР-ийч бүдүрүкчү күштериниң улумнай комплекстиг хөг-жүдөрүниң хемчеглериниң дугайында» доктаалыга дүүштүр республиканың эно-помпакзын, культурамын, оон-биле кады уаус өөр-өдөлгөниң бүгү таламыг хөгжүдөр дээш ач чорудар чогуур хемчеглерини СЭКП обкомунуң IV пленуму айткан. 1976 чылга чедир бастын өөрөдилге черлеривис уаус ажыл-агыйның аныгы адырларына тускый мергежидиг 10 муң хире ажылчыларны, дээш болган ортумак эртемниң 5 муң амык кадрларын белектээр ужуруг. Тускый мергежидиг ачылында ортумак шкoolарны доозукчуларында 8 муң амык ички бүдүрүгеге ажылдан кирер.

Нинти билг шкoolарыныч, уругтар албан черлериниң өөрөдилге черлериниң өөрөдилге-материалдыг баазаны экинчилериниң хемчеглери көрдүгөн. 1976—1980 чылдарда 15,8 муң олуттуг шкoolарыныч, 3700 орунуг асласаларын туудун ажылдап киирер. Шкoolаарга интернаттар, көдөө черлерге башкылар турттар бажынар туудун шапкычылар. Бирээтинге-ле 600 кижэ өөрпөрүп үш профтехучилищелерге, Красноярсктиң политехни-кениң институтунуң Кызыл-адыл филиалыга, багын институтунга, көдөө амык-адыл техникумунга өөрөдилгениң чаа бажынарды турар. Оң бүгү шкoolарыныч болган өөрөдилге черлериниң өөрөдилге-материалдыг баазаны экинчилер, өөрөдилге кабинеттерин, лабораторияларын амыгы уениң чаа негөдөлөрүн дүүштүр туртуур арганы бээр.

Республиканың өөрөдилге черлериниң 300 хире студенттериниң түдүг отрядтарына, 3 муңу дүжүг ажаалдаштыга ажылдап. Оларны күш-ажылыны парти, совет органы, колхоз, совхозтарын дүүштүрүчүлери бедик-биле үрөдөл.

Оңу беш чыл: Тыва АССР-ийч бүдүрүкчү күштериниң комплекстиг хөгжүлдеси

СЭКП-ийч XXV съездиниң улус өөрөдилгениң таламыг адыштыншылар амык-адыл доктаамал ботандары негелениң ачылында өөр-өдөлгөниң, студенттериниң идея-политиктиг, мээ-үшүмнүр кижизилдиги амык экинчи, кижизилдиги улсады дөй хемчеглери чоруту-луу турар алгар. 1976 чылга 40 муң амык шкoolачылар турисе холдолгору кириш, революсту, дайынчы, күш-ажылы алдарын черлерин, төрөөн чери өөрөдөл.

Химия дээш өске-даа өртем-дереге багыт алып зорук кайы хой.

Оң чигеңтер чамдык шкoolарда өөренишчилериниң бил-диге үтүктүдүг доктаамал өскө дөткөниң турарыч, ин-дээдин амыктыг чоруу бе-дидеринге, чаа техникагы хе-рекселерин ажылдарыча көшкөк сагыш салын турарын керемдел турар. Барын-Хомукчи, Чош-Хемчик, Улут-Хем, Эрван районларын шкoolаларында өөрөдилге хууар республиканың ортумак хуу-дундан-күдү, Каа-Хем, Оңур районларда бүгү-ийнги өскө чыл өөрөдөлгөниң дуга-ында хоойлу көшкөк күсөт-тинин турар. Чогуур үдөөдө сөө класты доозуп турар-дарының саны 60—70 хуудан аптас.

СЭКП обкомунуң IV плену-му шкoolачыларын өөрени-чи аныктарын идея-поли-тиктиг, мээ-үшүмнүр кижизилдигенине оңа кижизилгенин утландырды. Инжендерге ажылчы сула кижизилгени салгы турар шкoolалар бисте чок деп болбос. Чош-Хем, Тес-Хем, Барым-Хемчик бол-ган өске-даа районларын чамдык шкoolаларында өөрөдилге-кижизилдиге шапкырын өренгей тургусан, өренчик-лер-биле байырап, дүшүмнүр хүшереде амык чок, эрте-хобу-лу үрөштинерин бөдүрбө амык баш дүүр хемчеглери ажылдан кылбаан, сула өөрөдилгелге берге кижизилдиге уругтар-биле ажылдык планы чок боюн турар.

Элөөн хой шкoolалар боттарың доозукчуларының ке-дир уениңче шкoolуг са-гыш човвайн, лалдыг мергежил, каа ажылда-лар шиял алыртыга дуаг

КОЛ АДЫРЫ—ХОЙ АЖЫЛЫ

Тандык районда «Коммуни-стичи херел» колхозтун ма-ныштары оңу беш чылдың бири чылдыга багай өскө өөрөдүлгөниң чедип алганар. Олар республиканың хой амык улам мый хөгжүдөр дугайында СЭКП обкомунуң X пленумунуң доктаалын боттандырар дээш аргаларын, куралдарын амыктыг

А бригаданың колхозта-лыгын амыктыг чурт-талдыгыне доктаамал күчү-үстүг салын, ичи-чигең хари-салга чок малчылар-биле ажылды шыгырадып, не-гелени күштедирген.

Колхозтун отчёттуг хуралындан

Машыктер Хорлуу Ондар, Александр Орлова, Рана Дидало, Чыртак-кыс Ланса болган өскөлдөрү 180—240 чыл хураганларын өстүр-сөп.

Кергүзүлгөниң чедип ал шыдаын барган. Бо колхозта дүң пашаан 100 хуу-үстүг кой-дана болза, төвүрү чүс койга ошааштыр 15 хура-ган алган. Ыкка 400 хойдан 100 хураган алган чүге ичи малчы бар. Артыгарының кергүзүлгөниң чер албаан. Бригаданың дүүштүрүчүлери-дээ, колхозтун тускый өрөмшүлө-ри-дээ ажыл-агыйны бо уаастогору кошкып кичээ-гей салып колхозтунуң факты-лары бо. Оң таламы-биле чет-пестерин өдөр даш бо чылдык чамдык хемчеглери алдыткан; ноданшарга сүт чедиргезең экинчел, олар комбикорм, сула болган хозуксалыг мал чеди-биле четче хандырткан; ишчилериниң ортузунга социалисттик чарышты дөмчөп кылдыр организастаан.

Тараа чаштырылгазы

Кубанын тараажылары чамын тарыыр тарааны болган тараа-бобы култураларын чаштырып өгөдөлгөн. Баштайы чаштырылга агрегаттарының эртин шылдырды дееки ногаан одуруглар төсүтү үчү көлгөдөн.

Краснодар.

СОЦИАЛ ХӨГЖҮЛДЕ ПЛАНЫН ЁЗУГААР

Ленинчи комсомол атты заводта кадрларын ажылдан уер-кирер. 1976 чылга дөшпөргө ичи катан кызылган. Амурда Комсомольск хоорайда ол бүдүрүгенин профтехлек конференцияны бо фактын чиккес көргүсөн.

Аны 1970 чылды доктөлгө алганы таарылга өскө. Эр-темендер-биле кады бола бүгү коллективни идеяны кииридилгени биле бүдүрүгенин социологик лабораторияны амыктыг кылган социал-экономика хөгжүлденин планын боттандырычың заводтун коллективни чогу-намын кийген.

Оң бээр чеди чыл эртен. Бо уениң иштинде заводта уаус өскөришиңкенин болтулаан. Станок автоматтары кал-баа-биле азыгааны, механикамын болган автоматка-цияны коллективни планын хемчеглери негелтенин хой-биле кылар ажылдан 550 амыкчыны хостар арганы берген. Ичи муң хире амыкчыны амыклар чери чаа хевирин төвөлгөдөлгөни дүүштүр катан дээр. Берге уаастогоруны бирээ—хоой-чак неги техниктиг асты-каны бүгү негелдериңиң өдүгар деритиниң, чыры, дее-гем бажыңе көшкөн. Оң шкoolарын даш-шкөөн бөдүр-бае кылдыр-биле шыккан, аргон-дуга кайнашканын уаас-тогу амык уениң лабораторияны шыккан салгындар болган арыг-салыг, ажылчанын ак халаттарын, Деринге неги шуут чартыганы—деегем черлерге чечектерин өстүрер, мастерлар ажылдар шылдөөн өрөөдөр, дериг-херекселер шыгарач черлерин элти биле тургузган.

Амурда Комсомольск.

Улегерлиг корум-чурум дээш

Уруглар—ниитилелдин келир үези

Уругтар өрөөниң улут ин-ституту индустриалдык биче эй-тектелди. Татьяна Васильева Борбай-оол бетке дөткөн өрөөдө спалду долгалаар елугай уругтар-биле чута-лашкан олут. Уругтарын ара-зында 3—4 хире улут кижилер база бар болду. Т. Борбай-оолдун уругтар-биле чутаашкын, сарга сүмө берип, уругтарын чутаашкында сөө бүрдүп кон-чүг кижизилгелди шываан олур-дарын бо-ла көрүп боуар.

Уругтар өрөөниң амык-адыл кижизилдиге ажылдар план буугаар чорудуп турар. Оң тегээр хойштар профтех-лектиктиг ажылдар Т. Борбай-оолдун дүүштүрүчүлери докта-амал чоруп, хоорай шкoolа-рында тургустуңиң «Миланиян амык өнүктүр» деп бөдүрүгү амык өнүктүрениң хой-нигити-нин өнүккенин күжүңе дай-ны ажылдан турар. Уругтар өрөөндө уругтар ортузунга ажыл чорудурун амык-адыл чорудурун өстүрүп, аныч-бүрү көшкөр, журналдар, со-дүмүк хой Уругтар өрөөниң үдүдүгү турарларын көүрө-дөл хурааларына ала-нелер-

тарынын дузынга даягаш, кварталдар, кудумчулар айы-биле кижизилдиге төмөнгө болган аргалаар чорукту хозарының дугайында база өске-даа яны-бүрү темаларга хурааларын эрттир, чамдык ала-нелериниң сөзүн алаа дин-нап, уругтарын кижизилдигениң сагыш сарып, өскөдөр даягашканын турар. Уругтар өрөөниң амыктыг идеяны өскөдөр турар. Уругтар өрөөниң амыктыг идеяны өскөдөр турар. Уругтар өрөөниң амыктыг идеяны өскөдөр турар.

МОСКВА. Машиностройение херекселдиң бараанарын бүдүрерни бистип туртувусту хой заводтарында болган фабрикаларында чо-нүктөүгөн. СЭР-ийч Чык болган азы-чөч үдөтүрүгүнү база амыклар херекселдериниң машина туудуну министрлөөнүч ассортимент лабораториямыга калып хе-регелдин чаа кылдырарының эң дээр хе-

Социалисттик өнчүнүң камгалалында

ШЫНЗЫДЫШЫН

ССРЭ-нин иштин херектер органнарынын системаында тускай албан — социалисттик өнчү-хорегтин ооралп, сачыгдаар чорукка удуз демисел чорудар килдистия — тургустунганымдан бээр 40 чылын бөгүн демдегээр.

Ук килдистин ажалдакчылары социалисттик өнчүү сачындаар болгаш молчүкчү хоошерге удуз демиселди чорунушаан, чургуу индустриализаастарынын-даа үезинде, Ала-чурттуу Удуз дайынынын берге чылдарында болгаш дайында хоозураан удуз ажал-агытын катар тургузарынын-даа үезинде Торзон чуртунуң мурунунга ыдыктыг хүдөөлөгезин ала-дарымы-биле күүүседин шыдааннар.

Олар амы үеде СӨКН-нин XXV съездинин шийтирерин амыдыралга боттандылары дөш хамаарышкан үчөстөктарында шудургу ажалдан турар. Соолгу үеде социалисттик өнчү-хорегтин ооралп, сачындаар чорукка удуз демисел чорудар ашараттың ажал-чорудуулаамада профилактитик чөмчөгөрин күштедиргени көсүк черин эелен турар. Олар-шын кылып чоруткан дөштөгү хөдөлүшкисинери хой түнтүг каражаны күрүнеге чедирин болгу дег кеминг үүгедигеерин боодурубанына дуулаан.

Бистик республиканын ОБХСС ажалдакчылары боттарынын дөрүн чыл оюну байырдалын дайгарышка шынчым-биле, үре-түнөөдиг ажал-херектери-биле уткуп турар. Бо илдиистин ажалын милициянын хоочуну полковник Николай Терентьевич Коалов дыка хой чылдарын дургузууда бил-дилинг удуртуп, социалисттик өнчүү камгаларынын херезне чогадымыч, тывыгыр, адепкейлик чоруну коргузуп, ажал-херектерин боодуну үмөк мергендигине өөредип, ижизикте. База ол ышкан Улуг-Хем райүүкөмүнүн ИХК-де БХС-тик удуз инспектору, милициянын капитаны Сергей Тулуш, Ак-Довурак хоорай милициянын ВХСС-тик инспектору, милициянын удуз лейтенанты Михаил Дудин, Танды райүүкөмүнүн ИХК-де БХС-тик инспектору милициянын удуз лейтенанты Владимир Ижерт болгаш өскөлөр-даа бо байыр-лаады хүрзөгөн ажалымга чедишкисинер-биле демдегел эрттири турар.

Боудуну албан-хүдөөлөгөч ак сеткилдиг күүүседиг турарларын бирээни — Тыва АССР-нин ИХМ-нин ОБХСС-тик удуз инспектору, милициянын удуз лейтенанты Кара-оол Ховалыгоч Нуреттин дугайында бистик корреспондентивистин материалын бо солтунда жарладымыс.

Кеминг херекти үүгедигер дөш баш удуз шийтирлеп алгаш, ону кылыз эгелзэн үезинде туртуруп азындалы коруп, сегил-сакыжы дүвүрөөс үүгедигичи хоовар Даштык хөвир, ары-шарайы ажа-даа турар, ою үүгедигеи херезне соолде илерет келиринде, социалисттик хоойлу-дуртуму каржы-биле үрөп, күрүнеге азы ижизилерге когарат чедиргени дөш чогуур харысалганы хүлээр апарандан коргушкучу ою өзүн-барын каратып, бодалдарын, дажыг суда мыл дег, ийи-бээр октагылаан, да-лаштырар.

Ажалчынар хандырлыгын кылдынып азы-чөм селазын эргелектич Лобько Костюк ол дөштөгү Кызыл-Ма-жальтык мал сатар чөриге база шийтеди холчөк дүвүрөт, далажы, мый-бээр дүргө-дүргө кылаптыгылаан турган. Сактырга, машинага ээт чүдү-рүп турган ижизилер кара бил-дээр таварлар турган ышкыл болган. Эзөн үе эргенде ажал доозугаан. Костюк ол черте мистерден ажалдан турган Канданын илдииче бүүдү имен апаргаш, ышкыр уушканымыс бугатар болур эвесе. Харызын каш хонгаш ашылдылар мен.

Эзэн ээрих Кандан бажы согаш кылып каан. А демисел машинаынын хорезне дала-шыл кылып олурдукан. Ээт сөөрткен машина Ак-Довурак хоорайже углапкан. Чер адаанче ханылар турган улуг соодукчуңу эжилге машина кез доктаай дүжөргө, узуун болгаш холчөк тырм ма-жа-боттук кизи кабылдан дү-жүргөн орган херезинче уткуш-тур кылаштың.

Нурат — дээр — эзип, кызыл картым шынчылганы коргусе. Демгизин меллеге хары-салган, шынчылганы помпуу каапкан, ары хуула берген ышкыл болган. — Эжелеген эдилерни дү-жүрткөң, килден көрүнөм — деп, Нурат дилзэн. Машинадан дүжүргөн ээтти килден эгезөөрүн. — Дөрт чүс килограмм ажа дүжүп турардыр аа... — деп, Нурат боуду ууна хижирени чугаалангаш, — фектуранар коргузүрөм — деп дилзэн. Костюк кезек ангадай берген турган, куду көрүп, азар чуга-лаан: — Чок...

Нураттын ажалдан көлгөн практикасында мындай хөвир-диг таварылаалар эвези эвесе болуулаан. А үстүндө чугаала-нын тоогуну тоңчузу азы ол херектин ителгендерин илдини мындай. Кызыл-Ма-жальтык мал сатар черинге ажалдан турган Кандан-биле сүлөөлө-шүп алган, ээтти ою дуузын-биле фактура чок алгаш, магаинге садары-биле үндүрде дешиян-гич, сортуңу дугайында до-

хөй удаа шаңдадып, макта-кан. Ол «Милицияң тергип-чи» деп херек демзөнүн. «Илгини херектер орташпа-рында төдөттиң барын бо-дунуңу дөш» деп медаль-дың үшүңү черешинде өдөөлө-чүн. Оюң чуртуң эрткен ты-ды Тыва АССР-нің ИХМ-нің Хүдөөлө сачыраагында кирген. К. Нурат Красноярски-нин сан-кредит техникумуңу дооскан, тускай ортумуң ор-теминг. Амы үеде ол Омск-де милициянын доди школа-зыңды Иркутскиде салбарын бот-өөрдөгө-биле доозар чеди-ди турар.

Амыдыралдың хөдөөлөгү та-далары. Ол кымич сеткилдиг хөмүдүңү эвезди. Ил-тиндик өнчү-хорегтин нарк акыгтар, ооралдыр, олтиг ар-га-ла болаа, күрүне караман-чы хол сун, байың арын бо-даар алыскаң-чикес килди-лерин күрүнеге чедирин тур-дар материалдыг когаралы мүк-мүк ашы-биле сактагы-нар. Ол ышкыл хөш берин-чирин болгаш ажалчылары нитииктег моральдыг удуз когаралды чедирин, ажалдан доозар дөш бүү күжүң са-дып чачыккан. Оюң алгыда боудуң илти болгаш про-фессионалды илти доктамал бедидин чорур. Ол эфрге и-телге органнарында ажалдан турар ижизини ол үелетил та-даларыдыр.

Кара-оол Ховалыгоч берге херектин кыска дуусаа-да шын истен тодардырыга илдииктеп киршөөң дөш

лериниң удуртукчуларында, ылаңгыя материалдыг хары-салганы килдириниң хыла-ча, харысалга чок ажалдан турары, хүдөөңгө ажалымга эе-харысалга чок чоруну ан-тиг байдалды тургузуу турар. Оюң алгыда херекти үүгө-лөп, илаңгыя эзели алган азы берген, меге докүмөн-дөр тургускай килдин биле-тура-ла, алаа хамаарыштыр кылды-даа хөмчө албас, кан-чан-даа турар, меңгө хамаан эвесе дээр байдалды төвөйөр үүгедигичерин улам ам-дангаш, оюң-даа удуз херек-терин үүгедиринге чедирин турар. Ол ышкыл контроль болгаш улусчу контроль ор-ганнарынды кошканы ажалдан турарын мыдыг килдирер ко-чуг ажалтар.

Кара-оол Ховалыгоч илтиг боудуңа ужурашкан, оюң ажалын дугайында чуга-лажып ора, истен чорудары-га киркин турары болган ос-ке-да мыдыг ажалды херек-терин боуду бээр чылдыга-нын айтырымыга, килдир чугаалаар болду. Оюң-биле чөрилертиң үүгедигичериниң кыска болгаш тодаргыл характеристиказын база бер-ген: — Ындыг килдирер хөй кеани-ле илти билдиниң дө-вөли куду, алыр-чиринден, байың аарыңдан башка бо-даар-сактыр чүвези чок кил-дир болуулар.

Кара-оол Нурат ажалдан көлгөн үезинде ажалдыг кем-херек үүгедигичерин

сүржүп, боо-моңгу туткаш, дүв-хүн чок чорун-даа тур-баан, кыштың соогуңда, чай-дың эвезинде бедег-мавагга-даа чытпаан. Оюң ажалы — «тайбы» ажал. Ыңгалза-даа сүрүшкүндөр, малааш-кышлардан оюң бичин-даа ту-даар таалай чок, дөш-бө-ле берге.

— Шыныгы! Каралтын кылчытырбас фанталар-биле каранка эс-те-тип турар кылдыр шыпы-канын, буруулар-дур сен деп ха-нага чыгап келбөз шааяла, холун элеткен кодуруң, ак сеткил-биле бурууңу мияңы бөрдөр хоовар. Оларынчымк созу: — Шыныгы! Уйгу-дун чок дүңдөр, хүп-нөр. Чыл-чым-биле, ай-ыи-биле кылып көлгөн шымы-меге докүментлериниң каш дакыр хыладалы. Бухгалтерлиг, эконо-миктиң сачаашкылар, Эвергилдин, угаап-болдың норма-ижек чок чарыгалы. Мегезин туттурган, сойгал-канын килдириниң эки-бак эс-тери, караман чачы. Бо кыс-ка сөстүң орто илтиг үелетил. Ол дугайың Кара-оол Хо-валыгоч Нурат эил билер. Ол ышкыл үүгедигичериниң күрүнеге, илтиилте чедирин турар когаралын удуз база кончуг эил билер. Ыңгал-гаш ол боудуну шымың ажал-херез-биле шымыңды турар.

М. ХЕНЧЕ-КАРА, «Шыныгы» тускай корр.

АВАЛАР КЕЖӨӨЗИ

Кур-Чер ортумак школа-нын 6—10 класстарынын өөреникчилери авалар-биле кады март 8-тин байырдалын эрттирген.

Кежө эгелзөн. Лекция соон дары 9 «б» класстың кошертти эгелзөн, номер бурууңу зад доу авалар болгаш өөреникчилер диниитик адыш чаксаашкы-биле уткуп олурганнар. Ыры, шудук шупту-ла аваларга турсактаан, пощерт тө-нери билден сенамы шөв-риниң кеттиңен 10 урут э-лешкен, оларын арамыда б-дан эгелзөп 10-га чедир пласе бурууңу-биле үрүт.

Оюнуңу программазын чарлашкан. Ону корукчулар сонуурган, каты-хөг зал доктап.

Чараштарың. Дуу бичи чүрөпни чаптанчымың! — деп, магадан, чараш-сылган үңсөр залда олур-ганнарды диниалып көп турган.

Оюңа бирги черин 10 «а» класстың өөреникчизи Урапа Дармажан, илтигизи 9 «б»-ден Ира Куулар, үш-күзүң 6 «а»-дан Мира Дар-гат, 9 «а»-дан Света Оор-жаң тус-тус үлөшкөш, тил-декчи болганнар. Оюнуңу киржикчилери есенага база катар чакса-лашкан. Тилдекчилер шап-паткан соонда, оюнуңу башкарычымың В. Д. Мон-гун корукчуларын оюңа ичөөңгөңдигиң киршөөңгөң-ге өөрүн чөртигезиниң плер-реткен. Сенада уруглар «Алай» деп ырыны ир-лажы бөргө, башкарычы-ы-залче көрүп көлгөш, хоу-пун шынчылганы-биле олурганнарын шуптууңу ыраткан. Ырыны илтиг зал есена-биле деминг ир-лашкан.

Э. ТЕЖИТ, Кызыл район.

БАЙЫРЛАЛ ХУНУНДЕ

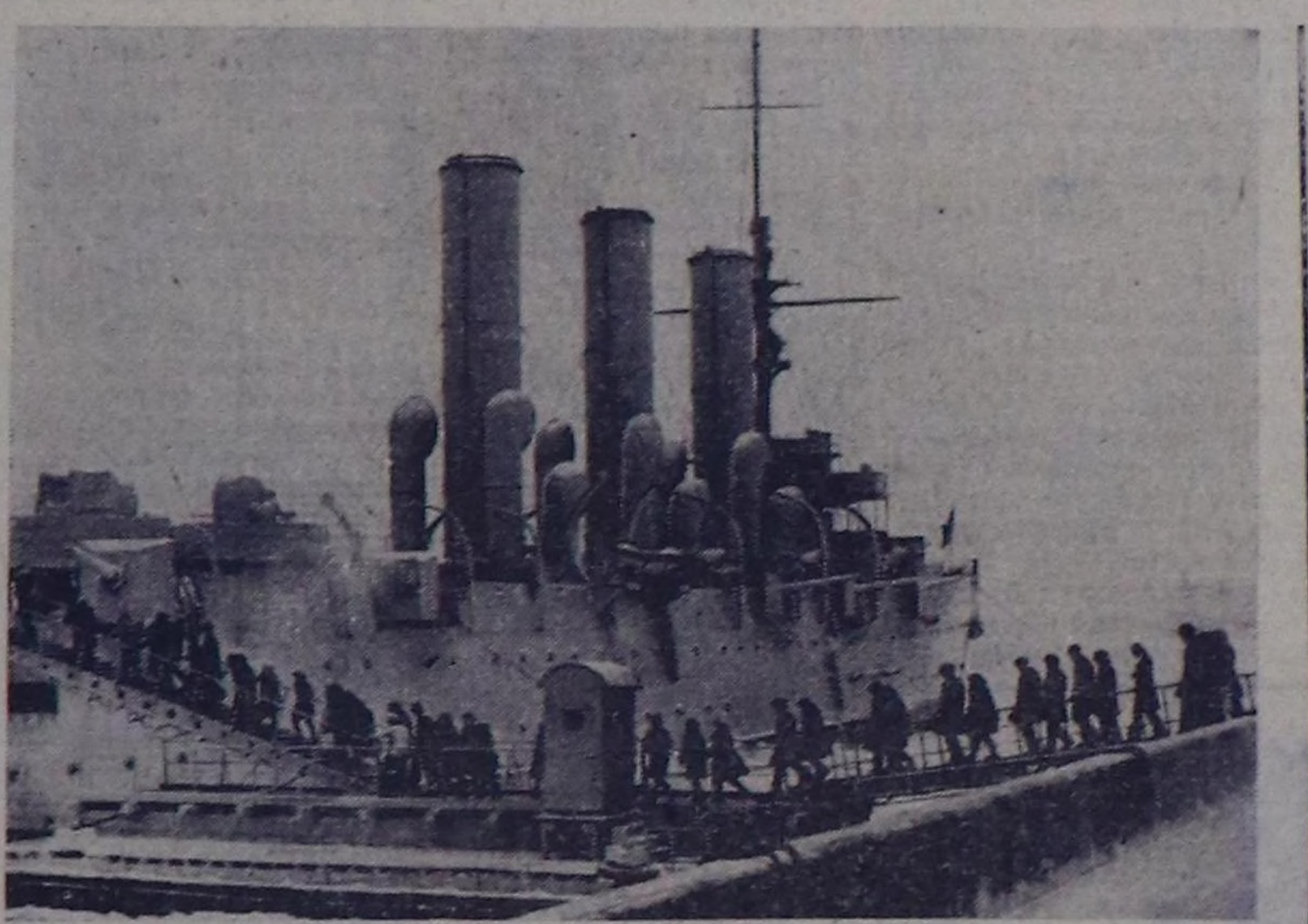
Минтип соонда, Беабейиниң комсомол организациямы- ның секретары Ч. П. Оор-жаң сурууну хөжөкөш-теринге байыр чедирин тү-рө чугаалаан. Ажал-иштин мурунгалыгында шаптал-дыны тышкыан.

Концерт соонда, сузда хөжөкөштер чоңуесиниң даргаан А. С. Топсарын удузугаа-биле белет-кисип аргаан, дараан чүд-дөр делгелгени чон мага-дан.

Концерттиң илдииктеп киржинчилери Ч. П. Оор-жаң, В. П. Доржу, А. С. Топсар олар тус-тус таптал-макталды алгы-лааннар. Ол ышкыл кон-церттин эй бичин киринчи күүүсеткен номерлерин кө-рүзүгөңү үлөзөн.

Амдааның чөмпөр дел-гелгенде бирги черин поочаны Н. И. Калвиюна, илтиг черин новар З. В. Топсар ээлээр.

Б. МААДЫ, Кла-Хем район.

ЛЕНИНГРАД. Петроград эриңге хой муң кизи, хоорайнын ажалчылары болгаш чурткычлары көп турар. Непала илди кирейт «Аврора» монге хүдүдүгү тур-жунда турар. Ол порабалде бугу-де чүд-дөр Улуг Октябрьиниң-кижи төрагетени-ниң хожаудезин үдөзгөн-биле өскөр-тинкен XX чө чылдын кол боудушкуну-нун хүшериниң дугайың сагыңдырын кел-дир. 1917 чылдын октябрь 25-те (ноябрь 7-де) «Аврораны» боолашкыны буржуа Тур чакатың сөөлгү чөдөгилеңи Кышкы

ордуну эжелеп алырынын мерзөөн болган. 1956 чылда крейсерге Топ Шериг-дакың музейиниң салбарын ажалчын. Оюң көр-гүзүг үздүлери «Аврораны» алдармы тоогууңу, 1917 чылда октябрь хүшериниң дугайың чугаалаан турар. ЧУРУКТА: экскурсантыларың крейсер «Аврораны» кырыңче үлүп бар чылды. М. БЛОХНИИНИң болгаш С. СМОЛЬ-СКИИНИИң фотоу. (СЭТА-нын фотохрониказы).

Профэвилел-комсомол крозунуң түңнели

Улуг Октябрьиниң 60 чылды-га турсактаан хаакка ма-лаар талаан-биле профэвилел-комсомол крозунуң түнөөл-маргылдааны Тайга стапши-нын хаак базалыгына болуң эртен. Бо республика мар-гылдааның 20 ажалы команда киржин, боттарыңиң спортту

мергендигин шөвөшкен. Ко-мандаларын үш бөтүккө үс-кен. Бирги бөдүктөн Танды ра-йонунуң хаакчылары бирги хүдөң эгелзөн, спортун бо хөвирине мергендигин көр-гүсөңнөр. Бо районунуң то-лоозери А. Сапаров 15 кило-

метрге, В. Ковалев 20, урут-лардан А. Кудравцева 10 ки-лометрге бирги черлерин э-лөзөн. Бил-Хем районунуң хаакчы-лары маргылдааларга багыч эвесе белеткелдигиң икен турар болган. Ылчанган шапталды черлерин ан көлгөшөр. Бо

БУРУУЛУГЛАРГА ХАРЫСАЛГА

Республиканың колхозтарын-да болгаш совхозтарында ма-жичарыныстың хой муруузу ак сеткилдиг, илтигиниң малын өс-түрери, оюң продуктулуун бед-дери дөш мога чокка ажал-дан турар. Ол талазы биле мер-гензөн, дуржулгазы байла, алдар сурадыг килдир бисте хөй.

Малын кадрларын илаң шир-дир, өөредип бажыгтар, хары-салганын бедлер хөмчө-лерин чамдык ажал-агылар-да чөдиче чогуңдан, ол тала-зы биле ажалымыс удуз чө-рестер барын ошалаң айтыр хө-лөк. Кадагаларан малын хөм-чө-рөгү, буданнаар, оорладар чө-рүжүңу уламыңдан чүгө эркен чылан безин республикага 1195 бода, 1872 шээр мал сачы-лаа, 1872 шээр илтиг кара-жаңыңа, оюң илтиг кара-жаңыңа 457.374 рубль болган.

Улус султарыга сайгары-нган херектерде алгаш көр-гөң, ол талазы-биле илтигтен ил-тилдерине мурунунга база ола-зын карайлар, чамдыктары 2—3 удаа безин кеземеге та-барышканылар, а 25 хуузу хары-салга чоктар, салдыгыңа арагачылар болуулар.

Малын кадрларын илаң шир-дир, өөредип бажыгтар, хары-салганын бедлер хөмчө-лерин чамдык ажал-агылар-да чөдиче чогуңдан, ол тала-зы биле ажалымыс удуз чө-рестер барын ошалаң айтыр хө-лөк. Кадагаларан малын хөм-чө-рөгү, буданнаар, оорладар чө-рүжүңу уламыңдан чүгө эркен чылан безин республикага 1195 бода, 1872 шээр мал сачы-лаа, 1872 шээр илтиг кара-жаңыңа, оюң илтиг кара-жаңыңа 457.374 рубль болган.

Улус султарыга сайгары-нган херектерде алгаш көр-гөң, ол талазы-биле илтигтен ил-тилдерине мурунунга база ола-зын карайлар, чамдыктары 2—3 удаа безин кеземеге та-барышканылар, а 25 хуузу хары-салга чоктар, салдыгыңа арагачылар болуулар.

Малын кадрларын илаң шир-дир, өөредип бажыгтар, хары-салганын бедлер хөмчө-лерин чамдык ажал-агылар-да чөдиче чогуңдан, ол тала-зы биле ажалымыс удуз чө-рестер барын ошалаң айтыр хө-лөк. Кадагаларан малын хөм-чө-рөгү, буданнаар, оорладар чө-рүжүңу уламыңдан чүгө эркен чылан безин республикага 1195 бода, 1872 шээр мал сачы-лаа, 1872 шээр илтиг кара-жаңыңа, оюң илтиг кара-жаңыңа 457.374 рубль болган.

Малын кадрларын илаң шир-дир, өөредип бажыгтар, хары-салганын бедлер хөмчө-лерин чамдык ажал-агылар-да чөдиче чогуңдан, ол тала-зы биле ажалымыс удуз чө-рестер барын ошалаң айтыр хө-лөк. Кадагаларан малын хөм-чө-рөгү, буданнаар, оорладар чө-рүжүңу уламыңдан чүгө эркен чылан безин республикага 1195 бода, 1872 шээр мал сачы-лаа, 1872 шээр илтиг кара-жаңыңа, оюң илтиг кара-жаңыңа 457.374 рубль болган.

Малын кадрларын илаң шир-дир, өөредип бажыгтар, хары-салганын бедлер хөмчө-лерин чамдык ажал-агылар-да чөдиче чогуңдан, ол тала-зы биле ажалымыс удуз чө-рестер барын ошалаң айтыр хө-лөк. Кадагаларан малын хөм-чө-рөгү, буданнаар, оорладар чө-рүжүңу уламыңдан чүгө эркен чылан безин республикага 1195 бода, 1872 шээр мал сачы-лаа, 1872 шээр илтиг кара-жаңыңа, оюң илтиг кара-жаңыңа 457.374 рубль болган.

Малын кадрларын илаң шир-дир, өөредип бажыгтар, хары-салганын бедлер хөмчө-лерин чамдык ажал-агылар-да чөдиче чогуңдан, ол тала-зы биле ажалымыс удуз чө-рестер барын ошалаң айтыр хө-лөк. Кадагаларан малын хөм-чө-рөгү, буданнаар, оорладар чө-рүжүңу уламыңдан чүгө эркен чылан безин республикага 1195 бода, 1872 шээр мал сачы-лаа, 1872 шээр илтиг кара-жаңыңа, оюң илтиг кара-жаңыңа 457.374 рубль болган.

ПРИКАРПАТЬЕНИИ КЫЗЫЛ ТУКТУГ ШЕРИГ ОКРУТУ. Самара-Ульновскыня, Бердичевтиң, Железнойпун үдү Кызыл Туе, Суворов болгаш Богдан Хмельницкий ордени-ниң мотоадыгы дивизионын составында карип турар мото-адыгы полкун дайынчылары кургак чер шериггериниң бугу дайынчыларыга Улуг Октябрьиниң 60 чыл оюн төлөтүп уткуур, дайынчы белеткелди, өөредилгени чаа чалаке кө-дүрүп үндүрер дөш социалисттик чарытын калбартып чө-рү-дөриңе айтырганынар. Полкун дайынчылары төлөвилзөн соругаларын чедип алыр дөш кызыл-биле дөдөсөңкү, дайынчы өөредилгени тынгарын база дөштүнн беддериниң немеде курлавырлар-дын дилет тың турарлар.

«Коммунист офицер Петр Нитченкога командактан баш-карынар реактивтиг снарядтарын танкыга удуз батарея-нын дайынчылары салдыган соругаларын чедишкисини-биле күүүседиги турарлар. ЧУРУКТА: өөредилге үезинде, Батарея марш үезинде. Б. КРИШТУДУЧ болгаш В. ПЕЛЫСТЫЧ фотоу. (СЭТА-нын фотохрониказы).

ЧАА НЕМЕЛДЕ

ЕЛЕЦ (Липецк область). Елестиг чурт-шынчыл музей-нин фондларына М. Греков аттыг студиянын чуркучуларын-ның чеди чуруктары немешкен. Ол ажалдарын чогадык-чы сурадыг коллектив хоорайнын ажалчы чоннарыга белет-кыдыр берген. Грековчулар-биле оларын аралында үр чыл-дың дургузунда найрал туруп көлгөн. Чурт-шынчыл му-зейинде М. Греков аттыг студияның ам 80 хире ажалдарын делгеп көрүскөн. (СЭТА).

МАРТ 16-ДА

Table with movie listings for March 16th, including titles like 'Медведь', 'Эртенги гимнастика', 'Мультифильмер программазы', etc.

КИНО

МАРТ 16-ДА «НАИЫРАЛА»: «Алдада чокка аш тура-биле» 9.50, 11.25, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ШОНЕР»: «Ак-көк күш» 9.00, 10.50, 13.10, 15.00, Кивөөн-торай: Атесто 16.50, «Эри боо» 18.40, 21.10 шактарда. «КАА-ХЕМ»: «Энта биле Пита» 15.00, 17.30, 20.00 шактарда. «ВОСТОК»: «Тудур көөр» 15.00, 18.40, 20.30 шактарда.

Redaktionnyy АДРЕЗИ: ИНДЕКС 667000

Кызыл, Шетинкин-Кравченко кудумчуу, бажың № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторун 2-24-63, редакторун оралакчыларыңың 2-35-24, 2-31-75, пропаганда килдизиниң 2-31-75, харысалганың секретарыңың 2-23-54, партияң амыдырал килдизиниң 2-37-13, култура килдизиниң 2-23-54, көдө ажал-агы килдизиниң 2-24-47, үзөтүр чалдыкың 2-22-64, чагаа килдизиниң 2-41-27, информация база совет тургузуг килдистериниң 2-20-60, корректорларыңың 2-27-41, бухгалтерларыңың 2-42-45, секретариат тың 2-23-35, созуң келбей барганда 2-32-75 телефөңче долгаар.

Тираж 16332. ЧАГЫГ № 132. СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП УНЕР